

A close-up photograph of a truck wheel hub, showing several large, silver-colored bolts arranged in a circular pattern. In the center of the hub, there is a circular cutout. Inside this cutout, the text "Ändrade kompetenskrav för lastbilsförare i Europeiska Unionen" is written in a bold, white, sans-serif font. The background of the hub is a metallic, light blue-grey color.

**Ändrade
kompetenskrav
för lastbilsförare
i Europeiska
Unionen**

Love, fem och ett halvt år, vill bli lastbilsförare

Love är fantastiskt road av att leka med och titta på lastbilar. Han har redan funnit sitt kall och väntar med spänning på sobilen varje torsdagsmorgon.

Vad han antagligen inte kan greppa är det stora ansvar det innebär att framföra ett fordon upp till 60 ton tungt och 25,5 meter långt på allmän väg.

Lastbilsförare är ett yrke som kräver uppmärksamhet, kunskap och skicklighet. Och kraven på yrket ökar ständigt, bland annat på grund av tätande trafik, ändrade regler, ny teknik och hårdare miljökrav.

Det är mot denna bakgrund den nya lagen om yrkeskompetensbevis har antagits. Ett huvudsyfte är att modernisera föraryrket och höja dess status så att det blir lättare att rekrytera förare i framtiden.

Blivande lastbilsförare genomgår en gedigen grundutbildning om 280 (alternativt 140) timmar som bland annat behandlar trafiksäkerhet, miljöfrågor, regler, arbetsmiljö, service och logistik.

De som har sin C/CE-behörighet genomgår en fortbildning om 35 timmar som ger en övergripande uppdatering av yrkeskunskaperna.

Yrkeskompetensbeviset, som liknar körkortet och utfärdas av Vägverket, måste alltid tas med vid körning. Det är ett bevis på att innehavaren är kompetent att ansvara för sitt fordon och dess last ute i trafiken.

En dag kanske Love har ett sådant yrkeskompetensbevis i plånboken.

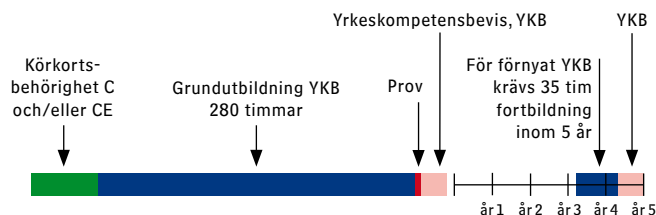

Från och med den 10 september 2009 gäller nya och högre krav på den som kör lastbil yrkesmässigt. Kraven bygger på en lag som antagits tidigare och gäller förare av transporter med fordon som kräver körkortsbehörigheterna C, CE, D och DE. Lagen bygger i sin tur på ett direktiv som är antaget av EUs medlemsstater samt Norge, Island och Liechtenstein – sammanlagt 30 länder.

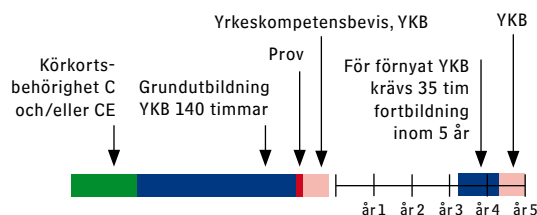
Från och med den 10 september 2009 måste blivande förare av tung lastbil i yrkestrafik genomgå en grundläggande utbildning om 280 timmar (140 timmar för den som är 21 år eller äldre). Efter godkänt prov leder grundutbildningen till ett yrkeskompetensbevis. Yrkeskompetensbeviset gäller i fem år. Därefter förnyas yrkeskompetensbeviset genom fortbildning om 35 timmar per femårsperiod.

För dem som har C/CE-behörighet utfärdad före den 10 september 2009 gäller ett krav på 35 timmars fortbildning, utan prov, under en femårsperiod för att erhålla yrkeskompetensbeviset. Inledningsvis gäller så kallade ”hävdivunna rättigheter”, vilket innebär att redan yrkesverksamma har sju år på sig (i Sverige), det vill säga fram till 10 september 2016 att genomföra fortbildningen. Därefter gäller fem år.

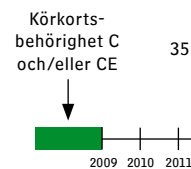
Thomas är 18 år och vill bli lastbilsförare

Linda är 21 år och vill bli lastbilsförare

Carl är lastbil

Thomas tillhör gruppen mellan 18 och 21 år och vill bli lastbilsförare (och ta sitt C-kort efter den 10 september 2009).

Han kan utbilda sig och erhålla körkortsbehörighet C och/eller CE (tung lastbil respektive tung lastbil med släp) genom bland andra gymnasieskolans inriktning transport, komvux eller en privat trafikskola.

Men för att Thomas ska få köra lastbil yrkesmässigt krävs att han även har yrkeskompetensbevis.

Thomas utbildning måste omfatta den lagstiftade grundutbildningen om 280 timmar för att han – efter godkänt prov – ska få det obligatoriska yrkeskompetensbeviset som gäller i fem år.

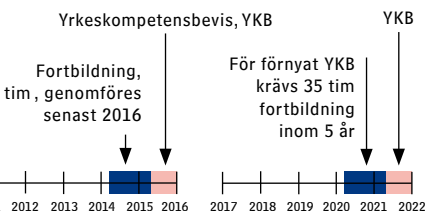
Linda har fyllt 21 år och vill bli lastbilsförare, precis som Thomas (och ta sitt C-kort efter den 10 september 2009).

Självklart måste hon också skaffa sig C och/eller CE-behörighet.

Men för Linda (och alla som är äldre än 21 år) omfattar den obligatoriska grundutbildningen för att få yrkeskompetensbevis 140 timmar i stället för 280. Utbildningens innehåll är i stort sett detsamma, bara lite mer komprimerat. För att Linda ska få sitt yrkeskompetensbevis krävs också att hon genomför ett godkänt prov efter utbildningen.

38 år och har varit sörare i 20 år

Carl är 38 år och har varit lastbilsförare i 20 år (och tog alltså sitt C-kort före den 10 september 2009).

Han behöver liksom Thomas och Linda yrkeskompetensbevis för att få köra lastbil yrkesmässigt i trafiken.

Men Carl behöver ingen grundutbildning, utan det räcker med 35 timmars fortbildning under en femårsperiod. När han har genomfört fortbildningen erhåller han yrkeskompetensbeviset utan prov.

Om Carl vill kan han i inledningskedet med de nya bestämmelserna hänvisa till så kallade "hävdvunna rättigheter" och genomför fortbildningen inom en sjuårsperiod, innan den 10 september 2016.

Elisabeth är 42 år och har 32 anställda förare

Elisabeth är 42 år och är delägare i ett åkeri som kör transporter i södra Sverige, Danmark, Tyskland och Polen.

Hon måste sätta sig in i de nya regler som gäller för att kunna fortbilda sina förare i rätt tid, via godkända kurser.

Elisabeth är medveten om att det är olagligt att låta en förare som saknar yrkeskompetensbevis utföra transporter.

Elisabeth överväger att låta sina utlandsförare genomgå fortbildningen inom tre år. (Andra länder inför kravet på yrkeskompetensbevis tidigare än Sverige.)

Göran är 53 år och utbildar förare

Göran är 53 år och instruktör med förarbakgrund. Han arbetar för ett utbildningsföretag inom yrkesförarområdet.

För företaget är det avgörande att söka och erhålla tillstånd för att få bedriva grund- och fortbildning inom ramen för de nya bestämmelserna kring yrkesförarkompetens. Tillståndet ges, efter prövning, av Vägverket.

Görans företag samverkar med TYA och ser till att erbjuda ett såväl attraktivt utbud av delkurser för fortbildningen av redan verksamma lastbilsförare.

YKB – Yrkeskompetensbevis

Obligatorisk grund- och fortbildning för lastbilsförare

VILKA BERÖRS AV LAGEN?

Från och med den 10 september 2009 tillämpas en ny lag för yrkesförare som kör tung lastbil. De nya kraven införs samtidigt i alla EU-länder samt i Norge, Island och Liechtenstein. Lagen berör alla yrkesförare som kör tung lastbil (behörighet C/CE). För alla nya yrkesförare blir det obligatoriskt med grundutbildning. Alla yrkesförare som kör sådana fordon ska dessutom regelbundet gå en fortbildning.

GRUNDUTBILDNING

De personer som tar ett C-körkort efter den 10 september 2009 och avser att arbeta som förare av tung lastbil ska genomgå en särskild grundutbildning för att få yrkeskompetensbevis (YKB). Utbildningen ska omfatta minst 280 timmar för förare under 21 år och minst 140 timmar för förare över 21 år. TYA avser inte att anordna denna grundutbildning utan hänvisar till gymnasieskolor, trafikskolor och andra utbildningsanordnare. Transportstyrelsens godkända utbildare hittar du på www.yrkestrafiken.se

FORTBILDNING

Ett yrkeskompetensbevis gäller i fem år och föraren ska inom femårsperioden genomgå en fortbildning om minst 35 timmar. Kursen kan genomföras under en vecka, men kan även delas upp i max fem delkurser som ska omfatta minst sju timmar. De personer som har ett C-körkort utfärdat före den 10 september 2009 är undantagna kravet på grundutbildning. Däremot omfattas de av ett krav att fullgöra sin fortbildning inom sju år. Kursen ska alltså vara genomförd senast under år 2016. Förare som kör lastbil i utlandet kan behöva sitt yrkeskompe-

tensbevis tidigare då en del länder inför kravet redan om tre år.

När du planerar att genomföra fortbildning är det viktigt att du förvissas dig om att utbildaren är godkänd av Transportstyrelsen. Genomför du fortbildningen i delkurser är det viktigt att de är anpassade till de delkurser som du/föraren redan gått alternativt kommer att gå senare. TYA har tillsammans med Sveriges Trafikskolors Riksförbund, STR, Sveriges Åkeriföretag, SÅ och NTF enats om innehållet i delkurserna. Detta för att så långt som möjligt undvika problem för de förare som genomför delkurserna hos olika kursanordnare.

TYAs fortbildningskurser

Enligt Transportstyrelsens föreskrifter ska fortbildningen avse uppdatering av de viktigaste kunskaperna för yrkets utövande. Tyngdpunkten ska läggas på trafiksäkerhet och förarens säkerhet samt rationell bränsleförbrukning.

TYA har lång erfarenhet av att yrkesfortbilda förare och vi har så långt som möjligt anpassat kurserna efter åkeriernas och förarnas behov samtidigt som delkurserna tillgodoser lagstiftningens krav på innehåll och genomförande.

TYA planerar att genomföra utbildningen* enligt nedan. Varje delkurs omfattar minst sju timmar.

DELKURS 1: SPARSAM KÖRNING

Syfte/innehåll: Kursdeltagaren ska få ökad förståelse för vikten av att spara bränsle ur både miljöperspektiv och ekonomiskt perspektiv.

Mål: Kursdeltagaren ska kunna optimera bränsleförbrukningen.

DELKURS 2: GODSTRANSPORTER

Syfte/innehåll: Kursdeltagaren uppdateras om de regler och bestämmelser som gäller för lastsäkring och rutiner vid lastning och lossning. Kursdagen kan i viss utsträckning branschpassas då lastsäkring och lastning/lossning skiljer sig åt mellan de olika transportslagen. Dessutom får man upplysning om de ekonomiska villkor som gäller för transporter såväl inom som utanför landet.

Mål: Kursdeltagaren ska efter utbildningen kunna de regler som gäller för lastning, lossning, lastsäkring och känna till de villkor som gäller för lagliga transporter.

DELKURS 3: LAGAR OCH REGLER

Syfte/innehåll: Kursdeltagaren uppdateras om de lagar och bestämmelser som gäller för arbetstider samt kör- och vilotider inom och utom Sverige. Dessutom genomgång av reglerna för yrkesmässig trafik och övriga villkor som gäller för gods och transporter. Kursen belyser problematiken med människosmuggling och annan brottslighet i samband med gränspassager.

Mål: Kursdeltagaren ska efter utbildningen kunna regler för arbetstider och färdskrivare samt känna till bestämmelserna för gods och transporter.

DELKURS 4: ERGONOMI OCH HÄLSA

Syfte/innehåll: Upplysa kursdeltagaren om vikten av god hälsa, bra kosthållning och att arbeta så ergonomiskt riktigt som möjligt.

Mål: Kursdeltagaren ska kunna förebygga fysiska risker samt vara medveten om fysisk och psykisk förmåga.

DELKURS 5: SÄKERHET OCH KUNDFOKUS

Syfte/innehåll: Säkerställa förarnas och medtrafikanternas säkerhet och bekvämlighet. Belysa riskerna i trafiken, agerande i krissituationer samt bidra till att företagets anseende höjs.

Mål: Kursdeltagaren ska kunna utföra en transport på ett tryggt och säkert sätt och vara medveten om riskerna i trafiken. Kursdeltagaren ska därmed kunna bedöma krissituationer och dessutom kunna arbeta för att det egna företagets profil höjs.

Delkursernas mål är en sammanfattning av de mål som finns angivna i SFS 2007:1470

* TYA reserverar sig för eventuella ändringar. För aktuell information gå in på www.tya.se/ykbbkurser

Mervärde i transportbranschen

TYA, Box 1826, 171 26 Solna
Telefon: 08-734 52 00
www.tya.se

För mer information, se även
www.yrkestrafiken.se